

26-02-2016 08:05 CET

Hold marka ren, smør giftfritt!

Gjennom tusenvis av år har mennesker jaktet god gli under skia. Forskning antyder at kappløpet om best mulig gli nå har blitt miljøskadelig. Miljødirektoratet melder om funn av PFAS-stoff i meitemark langs enkelte skiløyper i Oslo. Årsaken synes å være at vannavstøtende stoffer i skismøring legges igjen i sporet. Snøsmeltingen bringer stoffene til jordsmonnet. Slik eksponeres mark og andre dyr.

På oppdrag fra Miljødirektoratet gjorde forskere ved NILU – Norsk institutt for luftforskning og Norsk institutt for naturforskning (NINA) undersøkelser, som de mener viser en sammenheng mellom skismurning og forekomster av helseskadelige stoff i naturen. Funnene fremkommer i rapporten [«Miljøgifter i](#)

[terrestrisk og bynært miljø](#)», som ble publisert i høst.

Om området meitemarkprøvene er hentet fra, nærmer bestemt i området ved Voksenkollen, heter det blant annet: ***“This site is heavily used for ski competitions and cross-country exercises in the winter time and we might see the impact of application of fluorinated skiwax in these earthworms.”***

Forskerne fant høye nivåer av flere perfluorerte stoffer som tilhører PFAS-gruppen, som er en gruppe kjemiske forbindelser som brukes i mange forbrukerprodukter fordi de virker vann-, fett- og smussavstøtende. Flere av stoffene har svært betenkelige egenskaper. De er meget stabile og vanskelige å bli kvitt når de først kommer ut i miljøet. Det er påvist at flere av dem hopper seg opp i organismer. Det gir økt risiko for skade på mennesker og dyr, opplyser Miljødirektoratet.

Anbefaler våtservietter på tur

De av oss som smører skia ved ankomst til løypa, som det siste vi gjør før vi legger i vei, kan ta våre forhåndsregler. For ofte er det jo slik, at halvannen kilometer etter start, vil noe i følget, kanskje minstemann, ha en pause, og brått sitter vi der og skreller appelsin med de samme hendene som for kort tid siden håndterte klister, voks eller begge deler. Er det trygt, eller er appelsinen en distribusjonsenhet for hormonforstyrrende fluorider fra skismøringen, rett i magesekken?

«Det er sikkert lurt å ta med noen våtservietter på tur og tørke fingrene med dem. Dette er nok viktigst dersom man bruker veldig eksklusiv skismurning med mye fluor (Fluorpulver). Men dette gjør man nok helst hjemme siden man må bruke varme, og da er heller god ventilasjon viktig. Vanlig skismurning inneholder ikke så mye fluor, og det er også mulig å bruke fluorfri smurning for å være på den helt sikre siden både for deg og naturen.», sier **Dorte Hertzke**, PhD, prosjektleder og medforfatter på rapporten «Miljøgifter i terrestrisk og bynært miljø».

På Svanemerket sine egne hjemmesider blir god gammeldags voks anbefalt som et naturvennlig og trygt alternativ. Dette innbefatter blant annet SWIX sine grønne, blå og røde voks.

God gli gjennom 5000 år

Her i landet har vi gått på ski siden oldtiden, og det eldste funnet av ski i Norge er datert til å være 5200 år gammelt. Trolig har jakten på god gli pågått like lenge. Museumskoordinator ved Skimuseet, Åslaug Midtdal forklarer: «Ski som er ubehandlede vil trekke mye vann og vil bli tunge og uhensiktsmessige. Derfor har man sikkert til alle tider søkt en eller annen behandling av skia.»

Det norske kinopublikumet strømmer i disse dager til kinoer landet rundt for å se filmen om dramaet som utspilte seg da Torstein Skevla og Skjervald Skrukka tok seg over fjellet til Østerdalen, og videre nordover mot kongssetet i Trondheim, med Håkon Håkonsson på armen. Trolig gikk ferden nordover med langski og andor. I følge historikerne brukte man frem til 1700-tallet denne spesielle skitypen. På den ene foten har man en ski med en skinnfell under, som man sparker ifra med. På den andre foten har man en langski som kunne være over tre meter lang. Midtdal utdyper: «Det er ikke så lett å si så mye om den skihistorien som ligger så langt tilbake, i og med at kildene er mangelfulle. Det siste store skifunnet her i Norge er gjort i Gudbrandsdalen og disse mener man kan ha vært skinnkledde.»

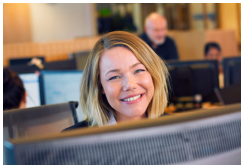
En ting er sikkert. Gjennom tusenvis av år har skiløpere kommet seg frem på ski uten at jordsmonnet og organismene har blitt eksponert for farlige kjemikalier. Det er en tradisjon vi kan holde ved like ved å velge giftfritt når vi velger vår skivoks.

Om EcoOnline

EcoOnline er et IT-selskap som utvikler SaaS programvare med fokus på å gjøre håndtering og dokumentasjon av kjemikalier så brukervennlig og lønnsom som mulig. Selskapet ble etablert i år 2000 med hovedkontor i Tønsberg. I dag består selskapet av 95 ansatte, fordelt på kontorer i Norge, Sverige, Danmark og Finland. Selskapet er i sterk vekst, med 30% økning i driftsinntekter i 2016.

Kontaktpersoner

Helene Melby Brodersen

Pressekontakt

Content Manager

Pressekontakt

helene.melby@ecoonline.com

+47 92 62 13 14